

Ngày 14/10/2020, đồng tác giả đồng ý của Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam, sự phối hợp tài trợ của Quỹ Giao lưu Quốc tế Nhật Bản (The Japan Foundation), tại Hà Nội, Viện Thông tin KHXH đã tổ chức Hội thảo quốc tế “Hiệp định và tiềm năng khai thác/nghiên cứu và phát triển Khoa học xã hội, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam”. Hội thảo được tổ chức trực tiếp tại trụ sở Viện Thông tin KHXH và trực tuyến với 9 đồng tác giả từ các nước: Nhật Bản, Pháp và Malaysia.

Hội thảo có sự tham gia trực tiếp của ông Ando Toshiki-Giám đốc Trung tâm Giao lưu Văn hóa Nhật Bản tại Việt Nam; TS. Vũ Đình Ngọc Thúy Nga - Viện trưởng Viện Thổ nhân, Bộ VH-TT-DL; TS. Vũ Thị Minh Hằng - Phó Chủ tịch Ủy ban Kỷ lục thế giới UNESCO khu vực Châu Á-Thái Bình Dương; TS. Nguyễn Thu Hoài- Phó Giám đốc Trung tâm Lưu trữ khu vực I; GS.TS. Andrew Hardy-nguyên Trưởng Văn phòng đại diện EFEO tại Hà Nội; GS.TS. Nguyễn Văn Kim - Phó Chủ tịch Hội đồng Khoa học và Đào tạo, Đại học KHXH và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội; cùng nhiều nhà quản lý, nhà nghiên cứu đến từ Đại học Việt-Nhật, Đại học KHXH và Nhân văn (thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội và Đại học Quốc gia TP. Hồ Chí Minh) và một số trường đại học tại Việt Nam.

Hội thảo có sự tham gia trực tiếp của các nhà quản lý, nhà nghiên cứu từ các đồng tác giả Nhật Bản (Đại học Waseda, Đại học Shinshu, Đại học Kyoto, Học viện Công nghệ Tohoku, Đại học Meiji, Bộ tàng Lưu trữ Quốc gia Nhật Bản, Viện Tội phạm Nghiên cứu Quốc gia văn hóa Nhật Bản), đồng tác giả Pháp (EFEO Paris), đồng tác giả Malaysia (Viện Thổ nhân Quốc gia Malaysia).

PGS.TS. Vũ Hùng Cường, Viện trưởng Viện Thông tin KHXH và PGS.TS. Lê Hải Đăng, Phó Viện trưởng Viện Thông tin KHXH đồng chủ trì Hội thảo.

Mục tiêu của Hội thảo nhằm giới thiệu hiệp định và tiềm năng khai thác/nghiên cứu và phát triển Khoa học xã hội Nhật Bản với hơn 11.000 đồng sách hiện được lưu trữ tại Thổ nhân KHXH, Viện Thông tin KHXH, Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam - một trong số những kho tài liệu quý hiếm vào loại bậc nhất ở khu vực Đông Nam Á và Đông phương hiện; mở ra các cơ hội hợp tác trong các hoạt động báo quản, khai thác, nghiên cứu, chia sẻ tri thức được phân ánh trong nội dung các đồng tác giả Khoa học xã hội Nhật Bản.

Tại Phiên 1 với chủ đề “Kho tài liệu Nhật Bản: Giá trị và tiềm năng nghiên cứu”, Hội thảo đã nghe các bài tham luận của các nhà quản lý, nhà nghiên cứu Nhật Bản, Pháp và Việt Nam trình

bày kết quả khảo sát, tìm hiểu, nghiên cứu báo cáo và Kho tài liệu Nhật Bản; thỏ luận các tiềm năng, triển vọng và hướng nghiên cứu trên cơ sở khai thác nội dung Kho tài liệu Nhật Bản: (1) Kho sách Nhật Bản tại Thư viện KHXH: Hiệp định và triển vọng nghiên cứu (PGS.TS. Nguyễn Thế Oanh, Đại học Thăng Long); (2) Tính đa dạng của báo sử và tiếp thị Nhật Bản tại Thư viện KHXH qua mối quan hệ với chính sách ngoại giao văn hóa của Nhật Bản trước và trong Thế chiến II (GS. Wada Atsuhico, Đại học Waseda, Nhật Bản); (3) Tài liệu lịch sử trong Kho tài liệu Nhật Bản: Giá trị và khả năng sử dụng (PGS.TS. Nguyễn Tiến Lộc, Đại học KHXH & Nhân văn, Đại học Quốc gia Tp. Hồ Chí Minh); (4) Khảo sát về nghệ thuật liêu do Kim Yung-kun thu thập trong kho sách tiếng Nhật của Lưu trữ tại Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam (TS. Kawachi Satoko, Học viện Công nghệ Tohoku, Nhật Bản); (5) Nghệ thuật vẽ trong nghiên cứu và Kho tài liệu tiếng Nhật của EFEO (GS. Ogura Shinji, Báo tàng Lịch sử Quốc gia Nhật Bản); (6) Báo sử và tiếp thị Nhật Bản tại thời Edo và Meiji tại Thư viện EFEO dưới góc độ sáng tạo và tiếp thị thích với các nghiên cứu di sản nghệ thuật (GS. Christophe Marquet, EFEO Paris, Pháp).

Tại Phiên 2 với chủ đề “Kho tài liệu Nhật Bản: Báo quốc và khai thác giá trị tài liệu”, Hội thảo đã nghe các bài tham luận của các nhà quản lý, nhà nghiên cứu Nhật Bản, Malaysia và Việt Nam trình bày thông tin quan trọng về hiệp định báo quốc Kho tài liệu Nhật Bản tại Thư viện KHXH; chia sẻ các vấn đề và kinh nghiệm báo quốc, quản lý, khai thác giá trị kho tài liệu: (1) Báo quốc kho Nhật Bản trong hệ thống báo quốc kho sách của Thư viện Viện Thông tin KHXH (bà Nguyễn Thu Phương, Viện Thông tin KHXH); (2) Thế nào là tài liệu quý hiếm? Nghiên cứu về giá trị quý hiếm của tài liệu khu vực Đông Nam Á (PGS.TS. Ono Mikiko, Đại học Kyoto, Nhật Bản); (3) Vấn đề thành của báo sử và tiếp thị tài liệu tiếng Nhật của Trường Đại học Đông Bắc của Pháp cũ Lưu trữ tại Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam - Về phương châm sử dụng tiếp các tài liệu của (GS. Watanabe Kyoichi, Đại học Shinshu, Nhật Bản); (4) Nghiên cứu Nhật Bản qua báo sử và tiếp thị tài liệu tiếng Nhật của Lưu trữ tại Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam - Tội phạm lỗi khung tiếp thị Nhật Bản (NDC) của sách bìa Ấu (TS. Ayako Nakano, Đại học Học viện Meiji, Nhật Bản); (5) Số hóa lịch sử: Mối cách tiếp cận và báo sử và tiếp thị sách tiếng Nhật của Thư viện Hàn lâm KHXH Việt Nam (GS. Unno Keisuke, Viện Tài liệu Nghiên cứu Quốc văn Học Nhật Bản); (6) Báo sử và tiếp thị tiếng Jawi tại các tộc Nhật Bản (TS. Wan Ali Mamat, Thư viện Quốc gia Malaysia); (7) Giới thiệu một số công nghệ áp dụng trong công tác số hóa, lưu trữ, báo quốc và quản lý báo quốc Kho tài liệu Nhật Bản tại Thư viện KHXH (ông Đặng Đình Hòa, Công ty IDT).

Hội thảo đã nhận được nhiều ý kiến chia sẻ, trao đổi, thảo luận sôi nổi. Ông Ando Toshiki - Giám đốc Trung tâm Giao lưu Văn hóa Nhật Bản tại Việt Nam nhận được, Hội thảo là cơ hội quý báu để trao đổi tri thức học thuật, kinh nghiệm chuyên gia, và mở ra tầm nhìn dài hạn đối với việc báo quốc, khai thác các giá trị văn hóa, lịch sử của Kho tài liệu Nhật Bản, để tiếp tục phát triển tốt đẹp mối quan hệ Việt Nam - Nhật Bản. Theo GS.TS. Nguyễn Văn Kim - Phó Chủ tịch Hội đồng Khoa học và Đào tạo, Đại học KHXH và Nhân văn (Đại học Quốc gia Hà Nội), Kho tài liệu Nhật Bản hiện Lưu trữ tại Thư viện KHXH là nguồn tài liệu bao quát lịch sử phát triển của Nhật Bản, là kết quả của ý thức, nỗ lực truyền bá văn hóa của người Nhật, thể hiện mối quan hệ giao lưu văn hóa lâu đời Việt Nam - Nhật Bản. GS.TS. Nguyễn Văn Kim đề nghị các học giả, các chuyên gia không chỉ dừng lại ở việc chỉ ra các giá trị lịch sử, văn hóa đa

đồng, đặc biệt của kho tài liệu, mà còn phải đánh giá thực tiễn những giá trị đó trên cơ sở hoạt động nghiên cứu chuyên sâu, hợp tác nghiên cứu đa ngành và liên ngành với nội dung các tài liệu. GS.TS. Hồ Sĩ Quý - nguyên Viện trưởng Viện Thông tin KHXH lưu ý, Kho tài liệu Nhật Bản không chỉ là một nguồn tài liệu quý và hiếm, mà còn sở hữu kho sách và tạp chí đồ sộ nhất trong số những kho tài liệu và Nhật Bản được lưu trữ ngoài Nhật Bản; không chỉ có giá trị trong lĩnh vực thông tin - thư viện, mà còn sở hữu giá trị văn hóa, lịch sử, chính trị, ngoại giao của những nghiên cứu ngày càng chuyên sâu hơn với quy mô lớn hơn của nhiều thế hệ các nhà nghiên cứu....

Phát biểu tại hội thảo, PGS.TS. Vũ Hùng Cường, Viện trưởng Viện Thông tin KHXH nhận định, các báo cáo tham luận và thảo luận tại 2 phiên của Hội thảo đã cung cấp một bức tranh khá toàn diện ban đầu về quy mô và giá trị của Kho tài liệu Nhật Bản hiện lưu trữ tại Thư viện KHXH do Viện Thông tin KHXH được giao quản lý; đem lại những đóng góp về chuyên môn hết sức có giá trị, gợi mở nhiều hướng đi mới cho Viện Thông tin KHXH trong việc bảo tồn, khai thác, nghiên cứu, quản lý kho tài liệu Nhật Bản trong thời gian tới; đồng thời cho thấy rõ hơn khả năng hợp tác trong khai thác, nghiên cứu, quản lý kho tài liệu Nhật Bản. Tuy nhiên, để hiện thực hóa các hoạt động hợp tác nói chung và đặc biệt là Kho tài liệu Nhật Bản cần nói riêng, Viện Thông tin KHXH phải nỗ lực vượt qua các thách thức, đảm bảo các điều kiện thực hiện như: hoàn thiện cơ sở dữ liệu (CSDL) theo mức số nâng cao, số hóa tài liệu và xây dựng CSDL số (toàn văn); tiếp tục đầu tư cơ sở hạ tầng, phần mềm quản lý; xây dựng quy chế và cơ sở pháp lý để các nhà nghiên cứu trong và ngoài nước có thể tiếp cận, khai thác thuận lợi tài liệu từ xa. Tất cả những thách thức này đều thuộc phạm vi trách nhiệm của Viện Thông tin KHXH phải giải quyết, trong đó công việc khó khăn nhất, tốn nhiều công sức, thời gian và kinh phí nhất là số hóa tài liệu và xây dựng CSDL số. Trong điều kiện ngân sách nhà nước khó khăn do vấn đề trung tâm dịch Covid-19, việc khai thác thêm số lượng các quốc gia là rất quan trọng. Đồng thời, Viện trưởng Vũ Hùng Cường khẳng định việc cần có sự tham gia của các nhà chuyên môn sâu trong nước và quốc tế trong lĩnh vực liên quan của tài liệu, thông tin ngoại ngữ, có đủ khả năng đánh giá, khai thác, nghiên cứu Kho tài liệu Nhật Bản. Hội thảo đã thành công tốt đẹp, mang lại nhiều cơ hội hợp tác trong khai thác, nghiên cứu, quản lý kho tài liệu Nhật Bản đang lưu trữ tại Thư viện KHXH./.

Một số hình ảnh cùng sự kiện.

PGS.TS Vũ Hùng Cường, Viện trưởng Viện Thông tin Khoa học xã hội phát biểu tại Hội thảo

Quang cảnh Hội thảo khoa học

Ông Taro Toshiki-Giám đốc Trung tâm Giao lưu Văn hóa Nhật Bản tại Việt Nam phát biểu tại Hội thảo

Đoàn TWã Hùng Công an Viện thông tin KHUYH chủ nhân phụ nữ mudi cocc đ i h i u

Các và ảnh: VQT-Viện thông tin khoa học xã hội.